

Robert Eriksson
Intendent
Telefon 08-508 28 951
Fax 08-508 28 808
robert.eriksson@miljo.stockholm.se

SVEA HOVRÄTT
Miljööverdomstolen, Avdelning 13
Box 2290
103 17 Stockholm

ÖVERKLAGANDE AV MILJÖDOMSTOLENS DOM I ÄRENDE OM BULLER FRÅN BOWLINGHALL, FASTIGHETEN GRINDEN 2, STOCKHOLM

Yrkande

Med begäran om prövningstillstånd yrkar Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd att miljööverdomstolen upphäver miljödomstolens dom från den 17 juni 2008 och fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut från den 30 maj 2006 att lämna klagomålen utan åtgärd.

Grunder

Länsstyrelsen beslutade den 26 november 2007 att upphäva miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut och återförvisa ärendet till nämnden för vidare handläggning. Länsstyrelsens beslut baserades, som det förstås, på en subjektiv bedömning om att bowlingspelet orsakar ett buller som skulle vara extra störande till sin karaktär och ett sådant buller som ”tydligt kunde uppfattas” i klagandens bostad. Länsstyrelsen bedömde att bowlingspelet skulle definieras som en olägenhet trots att bullernivåerna låg långt under gällande riktvärden. Detta beslut överklagades till miljödomstolen. Miljödomstolen avtog överklagandet den 17 juni 2008 utan annan motivering än att den delade länsstyrelsens bedömning.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser, till skillnad mot överinstanserna att objektiva bullermätningar främst ska ligga till grund för bedömningen om olägenhet för människors hälsa föreligger eller inte. Nämnden instämmer i att avsteg i vissa fall kan, och bör, göras från gällande riktvärden, men i detta enskilda fall menar nämnden att det inte lagligen finns utrymme för ett sådant avsteg från Socialstyrelsens riktvärden som överinstanserna hävdar.

Bullermätningar visar att bowlingspelet ger upphov till bullernivåer på 21 dBA ekvivalent och 31 dBA max. Detta är 9 dBA under riktvärdet för ekvivalent buller och hela 14 dBA under riktvärdet för maximalt buller. Det behövs en hörbar fördubbling av ljudet för att ens nå upp till den riktvärdesnivå som normal ska utgöra gränsen för vad som får tålas. Sådana extrema avsteg från riktvärdet för att kräva åtgärder strider mot både

”ringabegreppet” och ”miljönyttobegreppet”. Det finns heller inget som stöder att just bowlingospel skulle vara mer specifikt störande än annat verksamhetsbuller, som t.ex. musikbuller, postsorteringsbuller, lastnings och lossningsbuller, gymsbuller och annat intermittent dunsande ljud. Ett sådant generellt påstående anser nämnden vara diskriminerande mot bowlingverksamheter.

Inte heller har under ärendet framkommit någon uppgift att klaganden skulle vara mer känslig än normalt.

Utveckling av grunderna

Länsstyrelsen besökte klagandens bostad i samband med överklagandet och ansåg att gällande riktvärden inte skulle tillämpas vid bedömningen av bullret från bowling-spelet. Bedömningen länsstyrelsen gjorde var att bowling-spelet var så pass störande till sin karaktär att det bedömdes som en olägenhet. Detta trots att bullernivåerna från bowling-spelet uppmättes till ca 21 dBA (ekvivalent) och 31 dBA (max), vilket är 9 dBA ekvivalent respektive 14 dBA max lägre än riktvärdet. Detta var också lägre än det uppmätta musikbullret, som enligt gängse uppfattning anses som mer störande till sin karaktär och därför också har ett lägre riktvärde (25 dBA mot normala 30 dBA).

Bullermätning utfördes i en annan bostad direkt ovanför bowlinghallen, vägg i vägg med klaganden. Den bostaden bedöms ha ljudnivåer från bowling-spelet fullt jämförbara med klagandens. Vad klaganden anfört om att bullermätningen skedde i den grannens bostad saknar därför all betydelse i ärendet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att överinstansernas bedömning av bullret från bowling-spelet är både orimlig och felaktig samt strider mot definitionen av olägenhet i 9 kap 3 § miljöbalken som anger att endast störningar som inte är ringa eller helt tillfälliga kan utgöra olägenhet för människors hälsa. Denna legaldefinition är avsedd att påverka miljönyttobedömningen i balkens avvägningsregel i 2 kap 7 §. Överinstanserna måste anses ha bortsett från detta förhållande.

I en tätt bebyggd stad som Stockholm finns det en mängd olika verksamheter och situationer som genererar buller i närliggande bostäder. Det är verksamheter såsom trafik, restauranger, gym, teatrar, postterminaler, lastning och lossning vid varuintag, bowlinghallar, biografier, daghem och liknande intermittenta ljud. Alla dessa verksamheter genererar buller av olika karaktär, och vad uppfattas som mer eller mindre störande är mycket individuellt. På grund av den individuella variationen av vad som subjektivt uppfattas som störande anser nämnden att Socialstyrelsens riktvärden på ett mer rättvist och kvalitetssäkrat sätt normalt ska ligga till grund för om olägenhet föreligger eller inte.

Överinstanserna har inte på något sätt klargjort på vilket sätt just bowling-spelet skulle vara mer störande till sin karaktär än andra bullrande verksamheter. Någon sådan gängse uppfattning finns inte. Nämnden menar att det skulle behövas en mer objektiv jämförelse

av dessa bullerkällor emellan för att kunna avgöra om just bowlingspelet skulle vara mer störande till karaktären än någon annan typ av verksamhet. Ett sådant generellt påstående att buller från bowlingspel skulle vara mer störande till karaktären än annat buller anser nämnden vara diskriminerande mot bowlingverksamheter.

Nämnden hävdar av erfarenhet att merparten av ovan beskrivna typer av bullrande verksamheter genererar bullernivåer hos boenden som tangerar eller överskrider Socialstyrelsens riktvärden för buller inomhus. Många utdragna ärenden har handlagts där det har varit stora problem bara att reducera bullernivåerna i bostäderna ner till Socialstyrelsens riktvärden. Miljönyttan med ytterligare sänkningar av bullernivån har det mycket sällan funnits utrymme för.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden menar, till skillnad mot överinstanserna, att det inte finns något stöd i lagstiftningen eller i gällande praxis att göra sådana extrema avsteg från gällande riktvärden. Att kräva ytterligare åtgärder trots att den ekvivalenta ljudnivån uppmättes till 21 dBA samt att den maximala nivån uppmättes till 31 dBA, menar nämnden är orimligt och i strid mot ”ringabegreppet” i 9 kap 3 § miljöbalken och lång tids tolkning av det, liksom mot miljönyttobegreppet i 2 kap 7 § balken.

Det har inte framkommit under ärendets gång att klaganden skulle vara känsligare mot buller än normalt, vilket skulle kunna ge miljö- och hälsoskyddsnämnden skäl att göra avsteg från gällande bullerriktvärden. Bowlingverksamheten pågår inte senare än till klockan 22.00 måndag - onsdag, klockan 23.00 torsdag - lördag samt klockan 20.00 söndagar, vilket innebär att klaganden får tillgodogöra sig hela nattsömnen mellan klockan 22.00-07.00 samtliga dagar utom torsdag, fredag och lördag då verksamheten inskränker en timme på nattperioden.

Överinstanserna har inte heller lämnat någon vägledning om vad som skulle kunna vara en acceptabel bullernivå i en bostad från bowlingspel. och hur dessa nivåer ska kunna mätas, då bullernivåerna redan idag ligger i höjd med bakgrundsnyvån. Detta omöjliggör ytterligare föreläggande om utredningar och åtgärder då verksamhetsutövaren inte ges möjlighet att veta vilka bullernivåer bowlingspelet inte får överskrida hos klaganden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden vill framhålla att riktvärdena för buller inomhus baseras på en avvägning mellan vad som är tekniskt och ekonomiskt rimligt för dagens samhälle och vad som ger ett betydande skydd för människor och miljö. Det innebär att ljudnivåer som tangerar, och t.o.m. underskrider riktvärdena, tydligt ”kan uppfattas” av det mänskliga örat men likväl får tålas.

Nämnden håller det för troligt att bowlingspelet kan uppfattas i klagandens bostad, och även att enstaka personer kan uppfatta bullret som störande, men att bullret skulle vara av den omfattningen och ha sådana egenskaper att det skulle bedömas som olägenhet och därmed föranleda krav på åtgärder håller nämnden inte med om. Bedömningen av vad som anses vara en olägenhet för människors hälsa måste enligt miljöbalken utgå ifrån vad

människor i allmänhet anser vara en olägenhet och inte ifrån en enskild persons reaktion i det enskilda fallet.

Sammanfattningsvis hävdar nämnden att överinstansernas avgöranden saknar laga stöd och strider mot praxis och på denna grund att de ska ändras och nämndens beslut fastställas.

Gunnar Söderholm
Förvaltningsdirektör